

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
BANJALUKA
Broj: 11 0 U 021549 19 Uvp
Banjaluka, 28. januara 2021. godine

Vrhovni sud Republike Srpske, u vijeću sastavljenom od sudija: Strahinje Ćurkovića, predsjednika vijeća, Merside Bjelobrk i Edine Čupeljić, članova vijeća, uz učešće zapisničara Nataše Božić, u upravnom sporu po tužbi tužioca Pravobranilaštva Republike Srpske, Sjedište B., protiv rješenja tužene Uprave, broj: ... od 31. avgusta 2017. godine, u predmetu povraćaja u pređašnje stanje, odlučujući o zahtjevu tužioca za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Banjaluci, broj: 11 0 U 021549 17 U od 07. novembra 2018. godine, u sjednici vijeća održanoj 28. januara 2021. godine, donosi

P R E S U D U

Zahtjev se odbija.

Odbija se zahtjev zainteresovanih lica za naknadu troškova spora za sastavljanje odgovora na zahtjev.

O b r a z l o ž e n j e

Pobijanom presudom se odbija tužba protiv uvodno označenog akta tužene, kojim se odbija žalba tužioca izjavljena protiv zaključka Područne jedinice B., broj: ... od 10. februara 2017. godine, a tim zaključkom se odbija prijedlog tužioca za povraćaj u pređašnje stanje, jer činjenice i okolnosti koje tužilac ističe kao razlog nisu opravdane.

Odbijanje tužbe sud obrazlaže stavom da nisu opravdani razlozi koje tužilac iznosi u prijedlogu za povraćaj u pređašnje stanje i to da žalbu na dopunsko rješenje, broj: ... od 17. novembra 2016. godine (dopunsko rješenje), nije blagovremeno uložio iz razloga što radnica koja otprema poštu nije radila, vozači koji su bili zaduženi za otpremu pošte nisu odnijeli poštu na vrijeme i da ovlašćeni radnik nije provjerio da li je pošta otpremljena. Ukazuje da prema članu 1. Zakona o Pravobranilaštву Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 16/05, 77/06, 119/08 i 78/11, u daljem tekstu: Zakon), nijedno od tih lica u Pravobranilaštvu Republike Srpske nije odgovorno za zastupanje republike i jedinice lokalne samouprave u poslovima u kojima se pojavljuje kao zastupnik po zakonu tih organa, pa da razlozi na kojima temelji prijedlog za povraćaj u pređašnje stanje, ne mogu biti zasnovani na odgovornosti i radnjama tih lica, kako tužilac navodi u prijedlogu. U skladu s tim, pravilno tužena osporenim aktom održava na snazi prvostepeni zaključak, uz valjano obrazloženje, a navodi tužbe da je osporeni akt kontradiktoran i da ne sadrži obrazloženje za odbijanje žalbe, nemaju osnova. Cijeneći da je tužba neosnovana, sudi kao u izreci pobijane presude.

Blagovremenim zahtjevom za vanredno preispitivanje presude tužilac osporava njenu zakonitost, u skladu sa članom 35. stav 2. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske”, broj: 109/05 i 63/11, u daljem tekstu: ZUS). Navodi da učinio vjerovatnim okolnosti iz člana 91. Zakona o opštem upravnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske”, broj: 13/02, 87/07 i 50/10, u daljem tekstu: ZOUP), koje su dovele do toga da žalbu na dopunsko rješenje prvostepenog organa nije blagovremeno uložio, a te činjenice tužena i sud nisu uvažili, pa da je presuda nezakonita. Poziva se na odredbu člana 91. stav 3. ZOUP, po kojoj će se povraćaj u pređašnje stanje dozvoliti i kada je stranka očiglednom omaškom prekoračila rok, a podnesak je ipak primljen kod nadležnog organa najkasnije tri dana od dana isteka roka, ako bi stranka zbog zakašnjenja izgubila neko pravo. Žalba je zaprimljena kod nadležnog organa u roku od tri dana od dana isteka roka, pa da je odbijanje prijedloga suprotno toj odredbi. Istiće da G. B. zbog zakašnjenja da izjavlji žalbu na dopunsko rješenje, gubi pravo da osporava osnovanost zahtjeva ranijih vlasnika za potpunu eksproprijaciju nepokretnosti. Predlaže da se zahtjev uvaži, presuda ukine i predmet vrati na ponovno suđenje.

Tuženoj je uredno dostavljen zahtjev za vanredno preispitivanje presude, ali nije dala odgovor na zahtjev.

U odgovoru na zahtjev zainteresovana lica D. M., S. Č. i S. M.-R., putem punomoćnika iz Zajedničke advokatske kancelarije advokata L. S. R. i M. B. iz B., navode da zahtjev treba odbaciti kao neuredan, jer da ne sadrži osnovne elemente zahtjeva za vanredno preispitivanje. Ističu da je prijedlog za povraćaj u pređašnje stanje neblagovremeno podnesen. Nesporno je da je tužilac propustio blagovremeno da izjavlji žalbu protiv dopunskog rješenja, ali u prijedlogu nije naveo razloge koji bi opravdali navedeni propust, niti postoje dokazi o tome da je u pitanju očigledna omaška u propuštanju roka. Tužilac se poziva na propuste radnika koji raznose poštu, vozača i radnika koji kontroliše otpremu pošte, lica zaposlenih u Pravobranilaštvu., ali ovi razlozi nisu opravdani i ne predstavljaju razloge koji bi mogli dovesti do povraćaja u pređašnje stanje. Dostavljanjem žalbe u roku od tri dana od isteka roka i gubitak određenog prava koji nastaje kao posljedica propuštanja roka za žalbu, nisu dovoljni da se dozvoli povraćaj u smislu člana 91. stav 3. ZOUP, jer nije dokazano da je propuštanje nastupilo kao posljedica očigledne omaške. U smislu člana 91. stav 2. ZOUP, ne može se prihvati da se radi o neznanju stranke za postojanje i dužinu roka niti o postojanju očigledne omaške kod propuštanja roka. S obzirom da tužilac nije učinio osnovanim i opravdanim prijedlog za povraćaj u pređašnje stanje, da je sud pravilno utvrdio da nisu ispunjeni razlozi iz člana 91. ZOUP, koji bi opravdali vraćanje postupka u pređašnje stanje. Predlaže da se zahtjev odbije, a tužilac obaveže na naknadu troškova sastavljanja odgovora na zahtjev, u iznosu od 2.303,43 KM.

Razmotrivši zahtjev, odgovor na zahtjev, pobijanu presudu i ostale priloge u spisima predmeta, na osnovu člana 39. ZUS, ovaj sud je odlučio kao u izreci iz sljedećih razloga:

Ovom postupku je prethodio postupak u kojem je Područna jedinica B. donijela dopunsko rješenje od 17. novembra 2016. godine, kojim je usvojen zahtjev zainteresovanih lica za eksproprijaciju preostalih nepokretnosti, tako da su od istih, kao ranijih vlasnika nepokretnosti u B., u Ul. M. S. br., eksproprisane preostale nepokretnosti precizirane u dispozitivu tog rješenja. Tužiocu, kao zastupniku G. B., dopunsko rješenje je dostavljeno 07. decembra 2016. godine, ali je propustio da blagovremeno izjavlji žalbu na dopunsko rješenje, jer je predao pošti 23. decembra 2016. godine, a zadnji dan za izjavljivanje žalbe je bio 22. decembar 2016. godine. Nakon što je o tome obaviješten, G. B., u smislu člana 158. Zakona o lokalnoj samoupravi („Službeni glasnik Republike Srpske”, broj: 97/16), podnio je zahtjev za zaštitu prava jedinice lokalne samouprave, navodeći da se dopunskim rješenjem i postupanjem

P. R. S., nanosi šteta G. B., ali je zahtjev odbijen presudom Okružnog suda u Banjaluci, broj: 110 U 020036 17 U od 22. juna 2017. godine, koja je ostala na snazi donošenjem presude Vrhovnog suda Republike Srpske, broj: 110 U 020036 17 U od 11. decembra 2019. godine, kojom je zahtjev za vanredno preispitivanje odbijen.

Predmetni postupak je pokrenut po prijedlogu tužioca za povraćaj u pređašnje stanje koji je podnijet 12. januara 2017. godine, a zatim i 23. januara 2017. godine, u kojem tužilac navodi da je propustio da blagovremeno izjavi žalbu na dopunsko rješenje zbog toga, što radnica koja je zadužena za otpremu pošte na dan kada je isticao rok za žalbu nije radila i toga dana nije odnijela poštu, da vozači koji su bili zaduženi za odnošenje pošte, toga dana nisu nosili poštu, da ovlašćeno lice koje kontroliše otpremu pošte, nije izvršilo kontrolu otpreme, a propuštanjem roka za žalbu se nanosi šteta G. B. i zbog navedene greške se vodi disciplinski postupak protiv odgovornih radnika. Prvostepenim zaključkom se odbija prijedlog, jer činjenice i okolnosti navedene u prijedlogu nisu opravdane. Osporenim aktom se odbija žalba kao neosnovana. Presudom se odbija tužba i ostaje na snazi osporeni akt.

Pobjijana presuda je pravilna i na zakonu zasnovana.

Tužilac kao razlog za povraćaj u pređašnje stanje navodi da ovlašćeni radnik koji je bio zadužen za nošenje pošte nije radio, da vozači zadnjeg dana za žalbu nisu nosili poštu i da ovlašćeno lice nije izvršilo kontrolu otpreme pošte toga dana.

Razlozi navedeni u prijedlogu za povraćaj u pređašnje stanje nisu opravdani razlozi iz člana 91. ZOUP, zbog kojih bi se produžio rok za izjavljivanje žalbe.

Prema članu 91. stav 1. ZOUP, stranci koja je iz opravdanih razloga propustila da u roku izvrši neku radnju postupka, pa je uslijed tog propuštanja isključena od vršenja te radnje, dozvoliće se po njenom prijedlogu, povraćaj u pređašnje stanje; po stavu 2. istog člana, na prijedlog stranke koja je propustila da u roku preda podnesak, dozvoliće se povraćaj u pređašnje stanje i kad je ona iz neznanja ili očiglednom omaškom podnesak blagovremeno poslala poštom, odnosno predala nadležnom organu; prema stavu 3., povraćaj u pređašnje stanje dozvoliće se i kada je stranka očiglednom omaškom prekoračila rok, a podnesak je ipak primljen kod nadležnog organa najkasnije tri dana od dana isteka roka, ako bi stranka zbog zakašnjenja izgubila neko pravo.

Iz citiranih odredbi proizlazi da se institut povraćaja u pređašnje stanje primjenjuje i na propuštanje izvršenja radnje podnošenja žalbe u zakonskom roku. Isti omogućava stranci uklanjanje nepovoljne pravne posljedice koju ima zbog propuštanja da u roku izvrši određenu radnju postupka, a u predmetnom slučaju da podnese žalbu na dopunsko rješenje. Da bi se udovoljilo prijedlogu, mora biti ispunjen uslov da je do propuštanja došlo bez krivice stranke, odnosno iz „opravdanih razloga“, jer povraćaj u pređašnje stanje omogućuje stranci da naknadno izvrši procesnu radnju, ako je iz opravdanih razloga koji se nisu mogli predvidjeti ili izbjegći, propustila da je preduzme u zakonom propisanom roku.

Ovaj sud prihvata stav nižestepenog suda da je pravilno odbijen prijedlog tužioca za povraćaj u pređašnje stanje, jer činjenice i okolnosti koje navodi kao razlog ne predstavljaju opravdan razlog zbog kojeg je došlo do propuštanja da u roku uloži žalbu na dopunsko rješenje. Nije opravdan razlog za povraćaj u pređašnje stanje nepravilan rad zaposlenih radnika i njihova disciplinska odgovornost. To nije opravdan razlog zbog kojeg je došlo do propuštanja da se žalba izjavi u zakonom propisanom roku, u smislu odredbe člana 91. stav 1. ZOUP. Ovdje se

ne radi niti o slučaju iz stava 3. istog člana, jer nije dokazano da je propuštanje nastupilo kao posljedica „očigledne omaške“ koji uslov je propisan tom odredbom, zbog čega nije od značaja navod da je žalba dostavljena u roku od tri dana od isteka roka i da je posljedica propuštanja roka za žalbu gubitak određenog prava. Stav tuženog da tužilac nije trebao čekati zadnji dan za izjavljivanje žalbe nije pravilan, jer je pravo stranke da rok za žalbu koristi sve do isteka posljednjeg dana roka, ali ovaj nedostatak iz navedenih razloga ne utiče na drugačije rješenje stvari. Prema tome, ispravan je stav suda da se ne radi o opravdanim razlozima zbog kojih je tužilac propustio da u roku izjavi žalbu na dopunsko rješenje, da to nisu razlozi koji se nisu mogli predvidjeti niti izbjegći, pa je presuda donijeta pravilnom primjenom članova 91. do 96. ZOUP, zbog čega prigovori na njenu pravilnost i zakonitost nemaju pravnog osnova.

Slijedom prednjeg, pobijanom presudom nije ostvaren nijedan razlog nezakonitosti iz člana 35. stav 2. ZUS, pa se zahtjev odbija na osnovu člana 40. stav 1. istog zakona.

Odluka o odbijanju zahtjeva za naknadu troškova spora iz stava 2. izreke ove presude, zasniva se na članu 387. stav 1. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13), u vezi sa članom 48. ZUS, jer davanje odgovora na zahtjev nije obavezna radnja u upravnom sporu i njenim propuštanjem ne nastaju nikakve posljedice za stranku, zbog čega taj trošak ne predstavlja nužne troškove spora i ne može se smatrati opravdanim.

Zapisničar
Nataša Božić

Predsjednik vijeća
Strahinje Ćurkovića